

Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek

"Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék..." (Vörösmarty Mihály)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

V. évfolyam 47. szám

2001 január

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának tagszervezetei: a **II.** kerületi, **VI.** kerületi, **IX.** kerületi és **XI.** kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor - hívtatott és hívtatlanul mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe.

*****

Kegyelemteljes karácsonyi ünnepeket és áldott új esztendőt kíván
Gyulafehérvár, jubileumi és millenniumi
Karácsonykor

sok szeretettel

dr. Jakubinyi György

Ui. Köszönöm az Erdélyi Örmény Gyökerek hűségese küldését. Köszönöm mind azt, amit erdélyi magyarörmény közösségeinkért tettek és tesznek. Isten fizesse munkájukat!

*****

Az örmény hitvallásból

Január

„Hiszünk az egy Istenben, a mindenható Atyában, az ég és a föld, a láthatók és láthatatlanok teremtőjében.”

A niceai (325) és a konstantinápolyi (381) zsinatok fogalmazták meg azt a hitvallást, amelyet a görög egyház is, a római egyház is elmondhat a liturgiában, illetve a misében, amely alapjául szolgál a nagy zeneszerzők "Credo" tételének. Credo - latinul "hiszek" - , eredetileg azonban a hitvallás úgy kezdődött: hiszünk... Az efezusi zsinat (431) azonban megváltoztatta: hiszek... A hit ugyanis mindenkinek a legbensőbb ügye. Ám az örmény hitvallás még ma is úgy kezdődik: hiszünk... Ennek alkotója, összeállítója Ciprusi Szent Epifán (+403), aki Ciprus szigetének volt az érseke. Mint Világosító Szent Gergely, ő sem volt örmény, hitvallása az örményeké lett. Az első tétele, mint minden hitvallásé, a legalapvetőbb vallási igazságot tartalmazza: Isten létének megvallását. Az évet szintén kezdjük Isten nevében!

Dr. Sasvári László

*****

EMKE

*Elhangzott Kolozsvárott, 2000 november 25-én,
az EMKE fennállásának 115-ik évfordulóján*

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, tisztelt ünnepi millenniumi közgyűlés!

Az "Armenia" Örménymagyar Baráti Társaság (az EMKE társszervezete) megbízott elnökeként a határon átnyúló magyar-magyar kulturális együttműködés egy sajátos, a maga nemében egyedülálló formájáról szeretnék szólni, nevezetesen a budapesti székhelyű Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület és a különböző hazai örménymagyar egyesületek, alapítványok közös törekvéseiről, munkájáról.

Barangolva őseink földjén - Erdélyben - 1997 nyárutóján látogatott meg bennünket egy autóbusznyi Magyarországra szakadt hazánkfia, erdélyi magyarörmény testvéreink.

Innen tovább barangoltak, hogy aztán ugyanazon év novemberében már a Semmelweis utcai Magyarok Házában lássanak vendégül, s lehetővé tegyék, hogy mi, Csíkból, Gyergyóból, Erzsébetvárosról, Kolozsvárról, Szamosújvárról érkezettek megismerjük egymást, és "*Az örménykatolikus egyház története és művészete*" első egyházi konferencia résztvevőiként tudatosan vállaljuk erdélyi örménymagyar mivoltunkat.

Erdélyi örménymagyar kultúra kettős - vagy még több (7) - kötődés.

Erdélyi örménymagyarság. Ennek a sajátos színpalotnának vagyunk mi a hordozói a sokszínű transzilván palettán.

Fel akarjuk kutatni, számbavenni és felmutatni a 350 éve Erdélybe települt, itt meghonosodott és magyarrá lett őseink - a történelmi, nemzetalkotó örménység - történetét, munkásságát.

Ez a **mi** dolgunk.

És ez nem kevés.

Kiállításokat, konferenciákat szervezünk, most már közösen is, hiszen együttműködési megállapodást kötöttünk.

A 2. konferenciát "*Az erdélyi magyarörmények társadalmi szerepe, örmény-magyar-katolikus egyháza és identitástudata régen és ma*" címmel Szamosújváron tartottuk 1999-ben, amelyen 16 civil szervezet küldöttei és nagyszámú hallgatóság volt jelen. Erre az alkalomra az EÖGYKE megjelentette az első konferencia anyagát.

Az idén szeptember 29.-október 1. között a *Nemzetközi magyarörmény kulturális napok Budapesten* rendezvénysorozat keretében tartottuk 3. konferenciánkat.

Ezúttal két könyvbemutató is gazdagította a programot a kiállítások és egyéb kulturális rendezvények mellett: a 2. konferencia anyaga, mely az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat 3. köteteként látott napvilágot és *Gudenus János József: Az örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája*.

Nagyon szerteágazó, gazdag, szép eredményeket ígérő munka indult el.

Két héttel ezelőtt például a szamosújvári *51. számú Csetz János cserkészcsapat* és a *Téka Művelődési Alapítvány* tagjai 130 vendégtársukkal együtt Szamosújvár műemlékeivel, történetével ismerkedtek, majd vetélkedőn mérték össze tudásukat és mindannyian tudásban, élményekben gyarapodva, gazdagodva hagyták el a kétnapos rendezvény színhelyét: a 300 éves Armenopoliszt.

Az EÖGYKE óriási erőfeszítéssel adja ki és juttatja el 1100 címre havonta megjelenő lapját, a Füzeteket, az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat köteteit pedig, valamint genealógiai kiadványát közkönyvtárakba is eljuttatja, adományként, hogy a bennük felhalmozott ismeretanyag az utókor számára is fennmaradjon és kutatható, hasznosítható legyen.

Mindemellett azt is el kell mondanom, hogy nagyon sok nehézséggel kell megküzdenuk itthon is, Magyarországon is.

A hivatalosság nem ismer el, nem segít bennünket mint sajátos "kisebbséget", merthogy már magyarok vagyunk, magyarságunkhoz pedig mi mindenek előtt ragaszkodunk. Nem csatlakozunk a Romániai Örmények Szövetségéhez, melynek elnöke a ma már nyíltan magyarelles *Varujan Vozgarian*.

Nagyon nagy erkölcsi és anyagi kárt okoz nekünk a magyarországi Országos Örmény Önkormányzat vezetése is, amelynek tagjai éppen *Varujan Vozgarian*ékkal vannak állandó szoros és szerződéses kapcsolatban, hiszen egy húron pendülnek, egy töről fakadnak, 20. századi betelepülők, nekik térkép (és piac) e táj, nem tartoznak a történelmi, nemzetalkotó örmény népcsoporthoz, de őseinktől reánk maradt egyházi és világi javainkra, templomainkra, sőt római katolikus vallásunkra is "szemet vetettek" - Erdélyben már nem először - és most már Magyarországon is, ahol elbitorolták az Orlay utcai örmény szertartású római katolikus lelkészséget, egy új egyházi alakulatot jelentve be oda.

Jövőre, 2001-ben, az örmény kereszténység 1700. évében Kolozsvárra tervezzük 4. konferenciánkat. Ezt az EMKE, és a többi, velük rokonszenvező, vagy éppen együttműködő civil szervezet, valamint a történelmi egyházak hathatós támogatása nélkül nem tudjuk megvalósítani.

Kérem tehát mindannyiuk segítségét.

B. Kovács Júlia
EMKE

*****

Rablómesék

Fancsali János írása

"A magyarországi népek meséit válogatja össze az Útmutató Tanácsadó és Kiadó, mely erre a programjára támogatást kapott a millenniumi keretből ... A tizenhárom kötetre tervezett sorozat a Magyarország területén élő kisebbségek népmesekincseiből ad válogatást... *Szimenov Tódor* (a kiadó vezetője) elmondta... zömében az anyaországból eredő mesekincs található meg a válogatásokban, amelyeket mindig az adott nemzet legjobb ismerői szerkesztenek a kiadó számára."

(Magyar Nemzet, 2000. Június 10.)

Amennyiben "anyaországunkból eredő mesekincs" fogja képviselni a hazai örménységet, akkor az csak erdélyi magyar-örmény termék lehet. Pontosabban: magyar nyelven, magyar-örmények által közölt mese. És nem "tisztá" örmény"! Ha pedig "örmény" név alatt közölnének ilyen meséket, a mi meséinket, ez rabló-mese.

Másfelől, ha a keleti örmények meséit szeretné közölni a sorozat kiadója, ami ugyanennyire valószínű - , akkor félrevezeti olvasóit, ez pedig; rabló-mese.

A 70-es években Romániában jelent meg az erdélyi örmény mesék furcsa kötete, melyre *Gabányi János* szamosújvári tanár hívta föl akkor figyelmemet: kutatásai szerint a "román nyelven közölt erdélyi örmény mesék" közlőiről kiderült, hogy csak "virtuális" személyek, élő, hús-vér mivoltukban senki, sehol nem ismerte őket! Ez a rablómesék harmadik fajtája. Hiába érdeklődtem: senki nevünkben nem kért fel senkit, mint "legjobb ismerőt", hogy válogasson meséink közül a kiadó számára!

Újra leírjuk: a hazai örménység 99%-a kettős identitású magyarörmény, aki 800 éve jött el az akkori örmény fővárosból, Aniból és aki Erdélyt vallja anyaországának. Még csak véletlenül